

בעזרת השם יתברך

וועד העירוב

290 - 1 עמוד

"...עיר שיש בה כמה קהילות...
וכן הוא ברוב ערי ארץ ישראל
ובערים גדולות שבגולה - יכולה כל
קהילה לנהוג כמנהגה ואין בזה
משום לא תתגודדו, ולא חשש
מחלוקת ואף אפשר לשנות ממנהג
אחד למנהג אחר..." "עיר שיש
בה קהילות הרבה אין רוב הקהילות
יכולות לכופ לקהלה אחת שתיכנס
בתקנתם דכל קהילה חשובה בעיר
אחת..." מהר"ם אלשאקר,
מהרשד"ם... וכן פסקו הרי"ף
והרא"ש... וכ"כ בשו"ת מנחת
יצחק ח"ד סימן פ"ג... מספר
הליקוטים: בין פסח לשבועות ע'
רל"ו, בשם הרבה פוסקים

טו. יש שכתב שאם חלק מהקהילה נוהגים שלא להסתפר מפסח עד ל"ג בעומר, וחלק אחר מפסח עד ל"ד בעומר, אין בכך משום לא תתגודדו, לפי שאין ביניהם הפלגה מרובה אלא יום אחד בלבד; ואינו אלא כשחלק נוהגים כמנהגים אלו וחלק אחר מתירים בתספורת עד ראש חודש אייר, שיש ביניהם הפלגה ימים רבים (מב); ויש הסובר להיפך (מג).

טז. עיר שיש בה כמה קהילות (וכן הוא ברוב ערי ארץ ישראל ובערים גדולות שבגולה) יכולה כל קהילה לנהוג כמנהגה ואין בזה משום לא תתגודדו (מד), ולא חשש מחלוקת (מה). ואף אפשר לשנות ממנהג אחד למנהג אחר אך לא באותה שנה באופן שיסתור מנהג אחד את חברו (מו).

(מב) שרית נאמן שמואל, סימן י, הובא בבאה"ט, סימן תצג, סוסיק ט, וכד מלאכי, בכללי הדינים, אות שסח. הובא גם בפרק הבא, הערה ח, וע"ש מ"ש בהח.
(מג) שרית אגרות משה, חארי"ח ח"א, סימן קנט. הובא בפרק יא, סעיף י, ובהערה יז שם.

כתב בשו"ת מהרי"ץ ח"א, סימן מה: בשני המנהגים, איסור בריח והיתר בגי' ומי הגבלה או להיפך, יכול לנהוג אין שרוצה, רק שיהיה איסור ל"ג יום, ורק בשנה אחת איא לנהוג היתר בשתייהם, דאי"כ לא יהיו ל"ג יום באיסור, אבל כ"ב שנים אין בזה שום סתירה, ולא דמי כלל להאי דסימן רלג, סעיף א, דעביד כמר עביד, דאין לנהוג פעם כך ופעם כך, דשם היו סותר עצמו, דהאי ר"י ורבנן נחלקו ולמר יממא הוא ולמר לילה הוא, משא"כ כאן לכי"ע יש לנהוג כן, וכן מצאתי אח"כ בשו"ת ריב"א (להגאון דפאקש), סימן כ, דהעיר ג"ב בזה, ובקהלה גדולה צריך להנהיג מנהג קבוע וכו' (המשך דבריו הובאו לעיל, הערה כז).

(מד) פעולת צדיק ח"ב, סימן עו: פסק בשו"ת מהרד"ך ח"ב, סי' יג - יד, ומהר"ם אלשאקר, סימן מז, ומהרש"ם י"ד, סימן קמג, דעיר אחת שיש בה קהלות הרבה אין רוב הקהלות יכולות לכופף לקהלה אחת שתיכנס בתקנתם, דבל קהלה וקהלה חשובה כעיר אחת והם כשני ב"ד בעיר אחת, דפלג מורין כבי"ש ופלג מורין כבי"ה, ולית כאן משום לא תתגודדו, כדמסיק רבא פ"ק דיבמות (דף יד ע"א), וכן פסקו הרי"ף והרא"ש הובאו בספר גט פשוט, דף קכה ע"א, עכ"ל פעולת צדיק, וכי"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"ד, סימן פג: עיר אחת שיש בה שתי קהלות, [כגון] אשכנזית וספרדית, כל קהלה יש להדין עיר, כמבואר בתשו' מהרש"ם, חיו"ד סימן מ, ותשו' מהר"א מזרחי ח"א, סימן יג, הובא בפרי"ח, סימן תצו, סעיף יט, וכן מבואר בשו"ת חת"ס ח"ו, סימן א, עכ"ל. וכי"כ שו"ת אגרות משה, חארי"ח ח"א, סימן קנט.

בעין הרעים (למחרשים). ערך לא תתגודדו, כתב בשם ארי"ד, אות ל, דאפילו להרמב"ם סוף הל' ע"ז, דס"ל דכ"ב בתי דינים בעיר אחת שייך ג"כ לא תתגודדו, מ"מ אם יש בעיר אחת ב' קהלות, [כגון] ספרדים ואשכנזים, לא שייך בהו לא תתגודדו, ועיין בערוה"ש, סימן תצג, סעיף ח.

(מה) ראה שו"ת אגרות משה, חארי"ח ח"א, סימן קנט, ד"ה והנה לדינא, ור"ה אבל זהו תיזן גם לעיל, הערה לח.